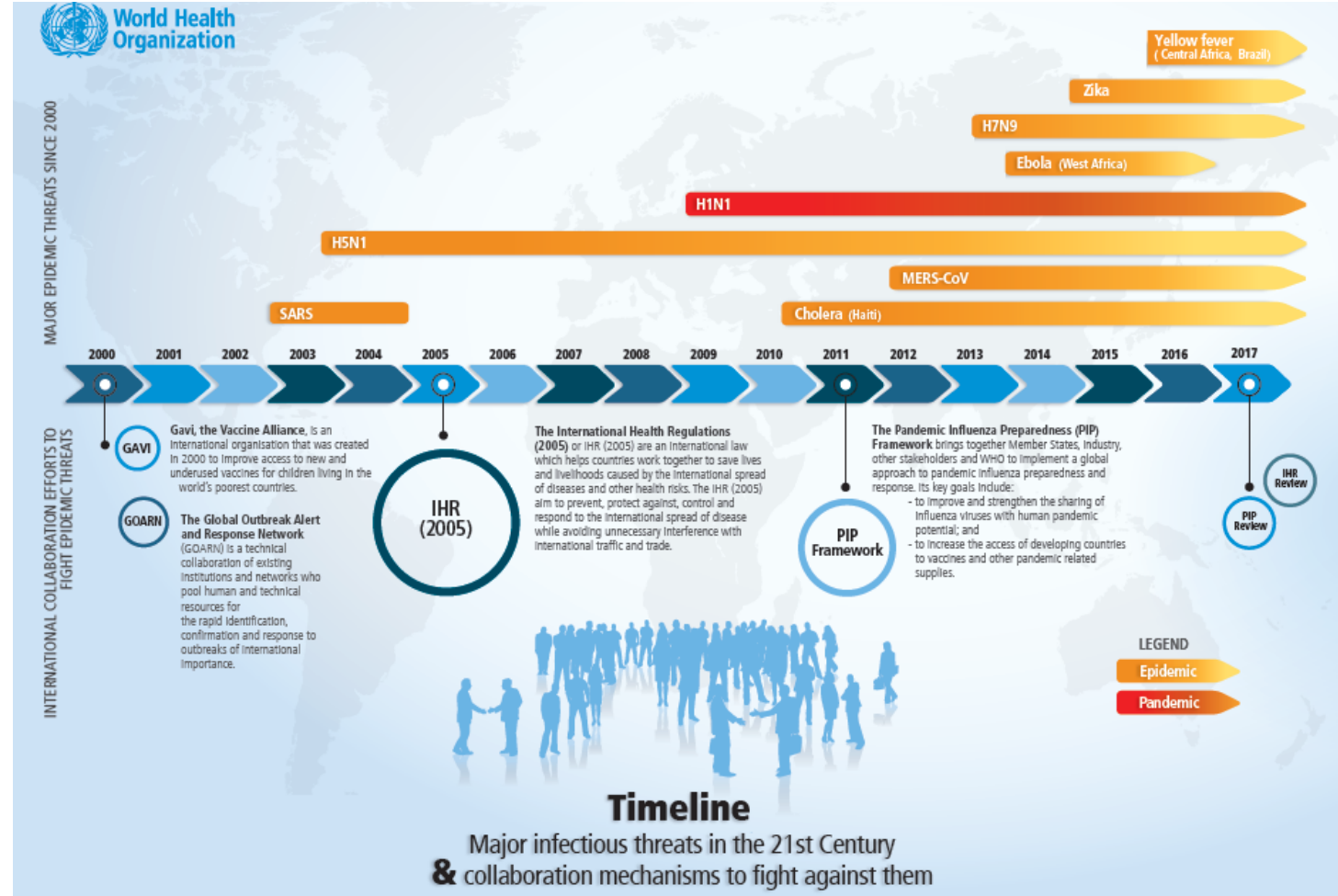

Bu bölüm sonunda katılımcılar aşağıdakileri açıklayabileceklerdir:

- Virüsler nasıl ortaya çıkar?
- Koronavirüsler nelerdir?
- Kimler koronavirüslere karşı yüksek risk altındadır?
- Kendinizi nasıl korursunuz?

- Virüsler görülmeye ve halk sağlığına tehdit oluşturmaya devam etmektedir.
- Ortaya çıkan solunum yolu virüslerine örnek:
 - 2002: Şiddetli Akut Solunum Yolu Sendromu koronavirüsü (SARS-CoV)
 - 2009: H1N1 influenza
 - 2012: Orta Doğu Solunum Yolu Sendromu koronavirüsü (MERS-CoV)
 - 2019: Yeni koronavirüs (COVID-19)

- İnsan sağlığı, hayvan sağlığı ve ekosistem ayrılmaz bir şekilde birbiriyle bağlantılıdır.
- Ortaya çıkan ve tekrar eden enfeksiyon hastalıklarının %70-80'inin zoonoz (hayvanlardan insana geçen) kökenli olduğu bilinmektedir.
- Nüfus artışı, iklim değişikliği, artan kentleşme ve uluslararası seyahat/göç faktörlerinin hepsi solunum yolu patojenlerinin görülme ve yayılma riskini arttırmaktadır.

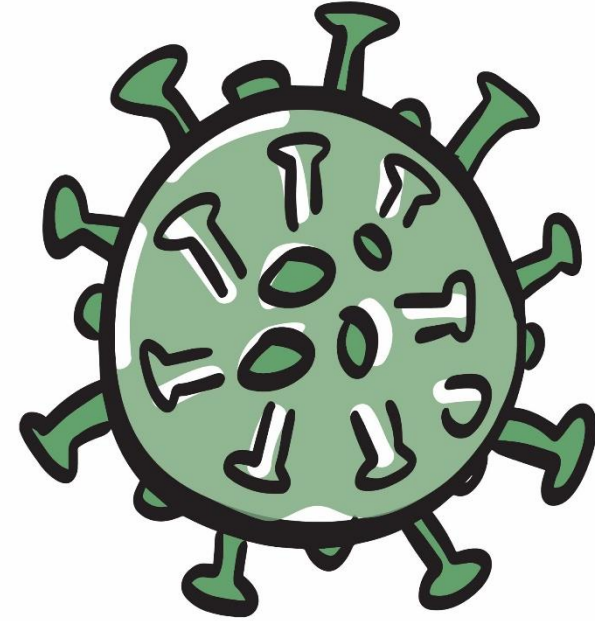

Kuş gribi

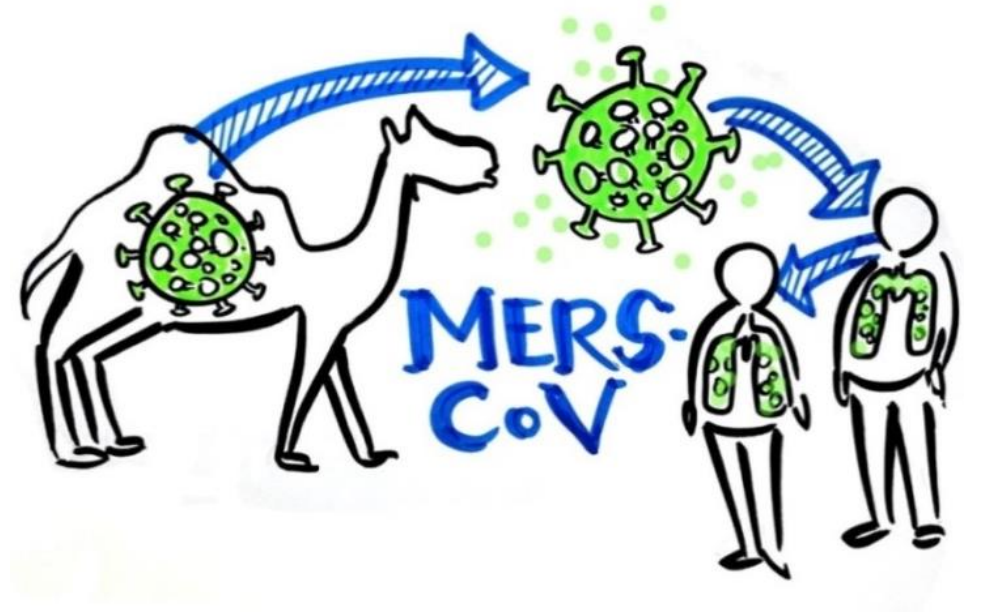

MERS-CoV

- Koronavirüsler, hafif nezleden Doğu Solunum Yolu Sendromu (MERS) ve Şiddetli Akut Solunum Yolu Sendromu (SARS) gibi daha ağır hastalıklara kadar çeşitli hastalıkların nedeni olarak bilinen geniş bir virüs ailesidir.
- Yeni (ya da novel) koronavirüs, COVID-19 olarak adlandırılmaktadır.

- Koronavirüsler birçok hayvanda çeşitli hastalıklara sebep olmaktadır.
- SARS-CoV 2002 yılında Çin'de misk kedilerinden, MERS-CoV 2012 yılında Suudi Arabistan'da hecin develerinden insanlara bulaşmıştır.
- Bilinen birkaç çeşit koronavirüs, henüz hayvanlardan insanlara bulaşmamıştır.
- Spillover; hayvan türlerinde var olan virüslerin insanlara bulaşmasıdır.

- Hayvanlarla yakın temasta olan kişiler (örn. Canlı hayvan pazarı çalışanları)

- Yeni koronavirüs bulaşmış kişilerle ilgilenen aile üyeleri ya da sağlık çalışanları

- Ellerinizi sabun ve su ile yıkayın ya da alkol-bazlı dezenfektan ile temizleyin.
- Öksürürken ya da hapşırırken ağzınızı ve burnunuzu medikal maske, mendil ya da kolunuzla kapatın.
- Nezle ya da grip benzeri belirtileri olan kişilerle koruyucu ekipmansız yakın temastan kaçınin, ateş, öksürük ve nefes darlığınız varsa doktorunuza başvurun.
- Canlı hayvan pazarına gittiğinizde, canlı hayvanlarla ve temas ettikleri yüzeylerle direkt ve koruyucu ekipmansız temastan kaçınin.
- Yiyeceklerinizi, özellikle eti, iyice pişirin.

İletişim: Dr Maria Van Kerkhove
vankerkhovem@who.int

Daha fazla bilgi için:

Koronavirüsler

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

Hastalık salgın haberleri

<https://www.who.int/csr/don/en/>